Poštnina plačana v gotovini

Leto XXI.

TRGOVSKI LIST

Številka 75.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za ½ leta 90 din, za ¼ leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sreda 13. julija 1938

Cena posamezni številki din 1·50

Neenakomernost v davčni praksi

Kakor so časopisi poročali, je bil pred kratkim na osnovi pooblastila finančnega zakona za leto 1936./37. ustanovljen v finančnem ministrstvu v Beogradu poseben odsek za kontrolo državnih dohodkov. Ena izmed glavnih nalog tega odseka je, skrbeti za to, da se davčna praksa v vsej državi izenači. Skozi dolga leta splošno znano dejstvo namreč je, da je **v naši državi davčna praksa izredno neenakomerna**; v nekaterih pokrajinah — osobito v Sloveniji — se davčni predpisi strogo izvajajo po besedilu zakona, in v dvomljivih primerih vsikdar v korist državne blagajne, — po drugih pokrajinah pa jako laksno in skrajno milo — v dvomljivih primerih pa v korist privatne stranke. Tak neenak postopek v izvajanju davč. predpisov povzroča razumljivo nezadovoljstvo in ustvarja krivice onim krajem, kjer je davčna praksa stroga. Ta neenakomernost davčne prakse je bila dobro znana vsem osrednjim uradom, a vsi so to stanje mirno trpeli. Le tu in tam je izšel kak razpis, ki pa je bil tudi le bolj pro forma. Da takšni razpisi niso našli v uradnih krogih nikakršnega odziva in tudi niso mogli dovesti do uspeha, je pač pri slabem gmotnem stanju uradništva dokaj razumljivo. Šele sedanja vlada je ubrala novo pot ter ustanovila odsek za kontrolo državnih dohodkov, ki naj odpravi to neenakomernost v davčni praksi. Pri tem je samo po sebi razumljivo, da bo tendenca tega odseka usmerjena samo na to, da se laksna in mila praksa v pokrajinah, kjer se dejansko izvaja, odpravi in zamenja s strožjo in rigoroznejšo prakso. Nikakor pa ni misliti na to, da bi se strogost davčne prakse v krajih, kakor je Slovenija, odpravila ali omilila, in to iz razloga, ker je vendar vrhovno načelo tega novoustanovljenega odseka: poostriti kontrolo nad finančno službo in energično skrbeti za normalni dotok državnih dohodkov. V Sloveniji bo pač ostalo slej ko prej pri dosedanji strogosti davčne prakse, v kolikor je utemeljena v specialnih zakonih.

Izmed davčnih oblik je ta neenakomernost podana v prvi vrsti **pri davku na poslovni promet**, ki je danes najdonosnejši vir državnih dohodkov. Ta davek se pač najbolj neenakomerno pobira v naši državi. Vsaka pokrajina, celo vsak državni in samoupravni urad ima svojo podedovano prakso, ki je bila uveljavljena v letih, ko smo imeli samo eno vrsto poslovnega davka, to je **splošni davek na poslovni promet**. Ko se je pa leta 1932. uvedla še druga vrsta prometnega davka, in sicer takozvani **skupni davek na poslovni promet**, je pri pobiranju nastopila v marsičem temeljita razlika, na katero se prav pogosto ne ozirajo ne gospodarski poslovni krogi in tudi ne pobirajoči uradi in ustanove. Tako naj navedemo tukaj primer pobiranja poslovnega davka pri državnih in samoupravnih nabavah.

Po členu 5. uredbe o skupnem davku morajo državna in samoupravna oblastva samo za nabave **življenjskih potrebščin** za ljudi in živali pri izplačilu odtegovati 2·5 odstotni splošni davek na poslovni promet in ga odvajati davčni upravi. Kadar pa državna in samoupravna oblastva nabavljajo drugačno blago, to je blago, za katero je v davčni tarifi določena stopnja skupnega davka na poslovni promet, ne smejo ta oblastva pri izplačilu dobave odtegniti nikakršnega davka na poslovni promet. Temu določilu nasprotno pa odtegujejo mnogi izplačilni uradi in zavodi zaradi nepoznanja predpisov pri nabavah raznih pisarniških potrebščin, tiskovin (knjig), pohištva itd. tudi prometni davek, ki pa nikakor ni v skladu z zakonskim predpisom. V tem oziru je ministrstvo za finance že ponovno izdalo razne razpise, ki opozarjajo finančne direkcije na pravilni postopek. Vsi ti razpisi so s potrebnimi pojasnili v prevodu navedeni v nedavno izišli knjigi **»Davek na poslovni promet«**, ki jo je priredil g. Štefan Šušec.

V tej knjigi najdejo državni in samoupravni (občinski) funkcionarji vsa podrobna pojasnila, potrebna za njih pravilno poslovanje pri pobiranju poslovnega davka, kakor tudi gospodarski krogi vsa navodila, da se ubranijo neosnovanega prometnega davka.

Eksport naših čipk resno ogrožen

Apel ženskim društvom

Od februarja meseca, ko smo poročali o težavah pri izvozu izdelkov domačih obrtov v inozemstvu, so se **razmere poslabšale**.

Letos se je zgodilo prvič, **da ni Italija dovolila kontingenta za milanski sejem**. Po združitvi Avstrije z Nemčijo so se razmere še bolj poslabšale. Avstrija je bila dober odjemalec za čipke in plačila so se vršila v redu. Sedaj pa ni mogoče dobiti denarja niti za izvoženo blago.

Povpraševanje je izredno veliko po naših čipkah, ki so si na raznih uspešnih razstavah pridobile na inozemskih tržiščih prav dobro ime, ni pa mogoč eksport, **ker ne dobimo dovoljenja za uvoz v Nemčijo**. Trgovina je tam tako organizirana, da sta trenutno uvoz in prodaja na detajliste nemogoča, grosisti pa pritiskajo na cene tako, da se ne kaže spuščati v kupčijske posle. Pa če se slednjič le posreči dobiti uvozno dovoljenje in da pošlje tvrdka klirinški ček trgovcu v Jugoslavijo, **doživi naš izvoznik bridko razočaranje** in veliko — škodo. Kurzna razlika med marko v Nemčiji, kakor jo zaračuna kupec, in med izplačilom Narodne banke v Beogradu **znaša povprečno 25% — da celo 30% v škodo izvoznika**. Na ta način sledi namesto skromnega zaslužka, ki ga po vsej pravici pričakuje jugoslovanski izvoznik, velika škoda. Vse intervencije so navadno brezuspešne in ni nam znano, da bi se kdaj v kakšni trgovinski pogodbi s tujimi državami omenjale naše čipke in se zagotovil njih izvoz, četudi v skromni meri.

Žal nimamo še v Jugoslaviji **predilnic za laneni sukanec** in tako smo navezani na uvoz iz inozemstva. Za uvoženi sukanec se plačuje povprečno 20% carine in na ta način prihajamo že za 20% konkurenčno oslabljeni na inozemski trg. Mislimo, da bi bilo pošteno in pravično, da se oprosti sukanec, namenjen za izdelavo čipk, carine, ker se z izdelovanjem čipk bavijo največ naše žene na naši državni meji, kar vedno poudarjamo, kako velike socialne in nacionalne važnosti je to.

Apeliramo na gospoda ministra trgovine in industrije, da čimprej kaj ukrene, da se razmere v trgovini s čipkami čimprej zboljšajo in da se najdejo sredstva, iz katerih naj bi se plačevala izvoznikom premija, da se škoda, ki nastaja zaradi kurzne razlike nemške marke, popravi. Prav nujno pa prosimo predvsem naše ministre in poslance, da posvetijo tej važni zadevi malo več pozornosti kakor doslej, da nam ne propade ta lepi domači obrt, ki daje tisočem pridnih rok skromen košček kruha.

Skrajni čas je pa, da se zganejo tudi **ženska društva**, ki jih pri nas ne manjka in ki bi imela tu lepo priliko za res koristno udejstvovanje in ki bi najbrže dosegla tudi uspehe. S tem bodo pa napravile veliko uslugo našemu čipkarstvu in naši trgovini.

Jugoslavija — velika dobaviteljica jabolk

Izvrstna sadna letina pri nas, slab donos v inozemstvu. 48% celotne evropske produkcije jabolk letos v Jugoslaviji. Izvoz predvidoma dober

Iz vseh delov Jugoslavije, zlasti pa iz severne Slovenije, prihajajo poročila, po katerih bomo imeli letos naravnost **izvrstno sadno letino**. V prvi vrsti velja to za **jabolka**. Strokovnjaki so izračunali, da bo imela Jugoslavija tokrat **48% celotne produkcije jabolk v Evropi**. Dočim namreč kaže letina pri nas izvrstno, se inozemstvo pritožuje, da letos ne bodo imeli kaj izvažati in da bodo morale celo države, ki navadno zalagajo sosede z jabolki, tokrat uvažati znatne količine. Zato je računati s tem, da bo severna Slovenija letos zalagala v znatni meri sosednje države, predvsem Francijo in deloma tudi Nemčijo.

Da zopet **ne stopimo v sadno kampanjo docela nepripravljeni**, kakor se je to zgodilo zadnja leta že ponovno, čeprav ne po krivdi izvoznikov in uradnih faktorjev v Sloveniji, je bila te dni v **Mariboru važna konferenca** z zastopniki sadjarjev in izvoznikov. Na sejo je prišel **dr. Nemec** kot zastopnik Prizada iz Beograda, da se z mariborskimi izvozniki in predstavniki zainteresiranih oblastev domeni, kako bi se zagotovil nemoten izvoz sadja. Razgovoru so prisostvovali tudi referent banske uprave za sadjarstvo g. **Kafol**, tajnik Kmetijske zbornice **dr. Lavrič**, ravnatelj Gospodarske zveze **dr. Besednjak**, zastopnik sadnih eksporterjev **Palouc** in pa predstavniki raznih krajevnih korporacij in sadjarjev.

Na konferenci se je razčistila cela vrsta raznih spornih vprašanj, tičočih se sadnega izvoza. Doktor Nemec je pojasnil stanje sadovnjakov v Jugoslaviji in v inozemstvu in ugotovil, da bo naša država letos, ako bodo vse priprave pravočasno izvršene in ne bo ovir, tokrat lahko izvozila toliko sadja, da se bodo lahko **popolnoma krile izgube prejšnjih let** in bo ostal še lep presežek. Prizad je že storil vse potrebne korake, da se izvoz lahko začne in da se **pravočasno urede vse formalnosti**. Dal je zagotovilo, da bo z njegove strani storjeno vse, da bodo naši sadjarji lahko **dodobra izrabili ugodno konjunkturo** in kolikor mogoče izvozili, zlasti ker sadje, posebno jabolka, letos ne bo pri nas obrodilo le kvantitativno izvrstno, ampak tudi kvalitativno. Ne samo s pšenico, ampak tudi z jabolki si bodo letos naši kmetovalci lahko dobro opomogli.

Zastopniki krajevnih činiteljev so predstavniku Prizada povedali svoje mnenje in mu sporočili želje vseh izvoznikov, da se predvsem opusti vsaka nepotrebna formalnost, ki bi ovirala hitro in gladko odpravo vagonskih pošiljk v inozemstvo. Predvsem naj se naglo izvrši **dodelitev kontingentov** in naj se na primernih mestih store koraki, da bodo izvoznikom na razpolago tudi potrebni krediti.

Prihodnje dni se bodo razgovori nadaljevali v vseh glavnih sadnih okoliših, predvsem v Sv. Lenartu, Ljutomeru in Ormožu. Ko se ti razgovori končajo in se dobi jasna slika o stališču sadjarjev in izvoznikov v posameznih sadnih krajih, bo **v Mariboru velika konferenca** vseh v poštev prihajajočih činiteljev in zastopnikov sadjarjev in izvoznikov. Postopalo se bo naglo, ker se izvoz zgodnjega sadja v nekaj tednih že prične. **A. B.**

Nove težave v obmejnem prometu

Gospodarski položaj našega obmejnega prebivalstva se je od pomladi precej poslabšal. Povod je iskati v **priključitvi Avstrije k Nemčiji**. Naši ljudje so si od anšlusa mnogo obetali, vendar so se njihove nade izjalovile. Ne sme se trditi, da bodo te težave ostale za večno. Upajmo, da gre le za prehodno dobo, ki je naravna posledica vsakega revolucionarnega dejanja. Tak dogodek je bila tudi združitev Avstrije z Nemčijo. Gotovo bo Berlin upošteval upravičene zahteve naše države, že zaradi dobrega sosedstva, in olajšal obmejni promet, vendar ima prebivalstvo obmejnih krajev obeh držav zaradi posledic združitve veliko škodo.

Lahko se reče, da je zadnje čase v obmejnem prometu med Jugoslavijo in Nemčijo nastal **popolni zastoj**. Zlasti velja to za tri glavne prehode med obema državama, to je za promet med Št. Iljem in Špijem, med Gornjo Radgono in Radgono in med Gornjim Cmurekom in Cmurekom. Promet med krajih na obeh straneh Mure je vsak dan manjši, s čimer ni le prizadeto prebivalstvo v Jugoslaviji, ampak tudi onstran meje. Prizadeti so na naši strani posebno mali obrtniki, branjevci, gostilničarji in mesarji, ker so prihajali še do nedavna v naše kraje nameščenci in drugi ljudje z manjšimi dohodki iz nemške Radgone in Murecka, da si tu ceneje nakupijo razne potrebščine. Drugim, zlasti letoviščarjem, ki so posečali zdravilišča v obmejnem pasu, tako jugoslovanskim posetnikom Gleichenberga in pa nemškim obiskovalcem Slatine-Radencev, pa se delajo znatne ovire s strogim izvajanjem deviznih in valutnih predpisov. Na ta način je tujski promet v primeri z lanskim domala popolnoma zamrl.

Zadnja leta so delala avstrijska oblastva velike ovire izletnikom, tako da so ti prihajali v naše kraje v vedno manjšem številu, sedaj pa so nemška obmejna oblastva sicer zelo korektna in nikakor ne šikanirajo, zato pa zelo strogo izvajajo itak že stroge predpise, da je obmejni promet še manjši.

Našemu obmejnemu prebivalstvu se obetajo še slabši časi, ako se Beograd ne zgane in ne storč potrebnih korakov v obrambo gospodarskega položaja obmejnega prebivalstva. V jeseni bodo nova trgovinska pogajanja z Nemčijo, in takrat se bodo morala urediti tudi vsa vprašanja, ki se tičejo obmejnega prometa. **O.**

Kaj je s stanovanjsko hišo Poštne hranilnice

Že več ko leto dni je, odkar se je morala v vsej naglici podreti stara jahalnica na Bleiweisovi cesti. Nikakor ne žalujemo za to staro stavbo, ker se res ni odlikovala po lepoti. Toda nezazidana in razrita stavbena parcela s svojimi krasnimi plankami pa je že nekaj tako lepega, da se kar čudimo, kako se trpi takšna gmajna na eni najlepših ljubljanskih cest, kar je Bleiweisova cesta vsekakor. Zato si dovoljujemo vprašati, kako dolgo ostane ta parcela še nezazidana? Ali bomo res morali še gledati to divoto do skrajnosti zanemarjene parcele?

Vprašujemo pa tudi, kaj je vzrok, da se ne zida stanovanjska hiša Poštne hranilnice? Pa menda ne bo veljala nova palača Poštne hranilnice v Beogradu tako mnogo, da bo zmanjkalo kredita za skromno stanovanjsko hišo v Ljubljani?

Razstava fotografske umetnosti v Solunu

V okviru XIII. mednarodnega velesejma v Solunu, ki bo od 11. septembra do 2. oktobra 1938., bo obenem prirejena tudi mednarodna razstava fotografske umetnosti. Interesenti naj se obrnejo za podrobnejše informacije na: Trgovinski muzej v Beogradu, Miloša Velikog 29.

Uredba o ugodnostih za postavitev topilnice v Šabcu

»Službene novine« z dne 7. julija so objavile naslednjo uredbo, ki jo je izdal ministrski svet na podlagi § 100. finančnega zakona na predlog trgovinskega, finančnega in ministra za rudnike in gozdove in ki se glasi:

Kdo dobi nove ugodnosti

§ 1. — Povlastniki v smislu te uredbe so:

a) rudarska podjetja **Trepča Mines Limited v Londonu, Zletovo Mines Limited v Londonu, Kopaonik Mines Limited v Londonu** in **Novo Brdo Mines Limited v Londonu**, oz. družba, v katero se bodo spojila navedena podjetja kot glavni ustanovitelji in finančniki **»Topilnice cinka d. d., Šabac«** in ki se v nadaljnjem besedilu imenuje na kratko **»Kombinat«** ter

b) **»Topilnica cinka d. d. Šabac«** z glavnim sedežem v Šabcu, srez podrinski, Drinske banovine, v nadaljnjem besedilu na kratko imenovana **»Topilnica«**.

(2) Ugodnosti, predvidene po tej uredbi bodo veljale pod pogojem, da njih uživalci izpolnjujejo obveznosti, navedene v tej uredbi.

(3) Ugodnosti po tej uredbi bodo veljale **15 let od dne**, ko stopi ta uredba v veljavo, kolikor po določbah same uredbe posamezne ugodnosti ne začno veljati že prej ali ne prestanejo že prej.

§ 2. — Izraz **»proizvodnja cinka«** v smislu te uredbe obsega:

a) proizvodnjo navadnega cinka (Spelter) iz surove ali oplemenjene rude in

b) proizvodnjo mehkega finega ali rafiniranega cinka iz navadnega cinka in pridobivanje postranskih proizvodov, da bo s tem zajamčena potrebna količina cinka čistote 99·95% z največ 0·05% primesi železa, svinca in kadmija.

§ 3. — Kombinat je dolžan, da nabavi kapital, potreben za postavitev topilnice cinka ter da v treh mesecih po uveljavljenju te uredbe predloži ministrstvu za trgovino in industrijo v potrditev pravila Topilnice. V enem mesecu po odobritvi družbenih pravil mora družba »Topilnica cinka, d. d. Šabac« protokolirati svojo firmo pri sodišču.

(2) Topilnica se bo prvenstveno bavila s proizvodnjo cinka za račun in po navodilih Kombinata, ki bo Topilnici plačal delo.

(3) Povlastniki morejo predhodno pečenje cinkove rude oddati tudi kateremu domačemu kemičnemu podjetju.

§ 4. — Povlastniki so dolžni, oz. morajo:

a) najdalj v 24 mesecih po uveljavljenju te uredbe postaviti potrebne stavbe za proizvajanje navadnega cinka (v sm. § 2) s kapaciteto najmanj **10.000 ton letno.**

b) Od začetka obratovanja topilnice v mejah prej navedene kapacitete in možnosti plasiranja žveplene kisline v državi ko tudi v mejah, ki jih glede kakovosti postavlja sama narava cinkove rude povlastnikov, proizvajati navaden in rafiniran cink v zadostni količini za kritje domačih potreb.

§ 5. — **Prodajna cena** navadnega cinka (Spelter) državnim in samoupravnim uradom in podjetjem, ko tudi onim potrošnikom, katerim bodo povlastniki dobavljali navaden cink na račun države, se bo določila na podlagi **notiranja cen na londonski kovinski borzi** (1 angl. tona = 1016·05 kg).

(2) Prodajna cena rafiniranega cinka se določa na podlagi cene navadnega cinka, kateri se prištejejo stroški rafiniranja.

(3) Način obračunavanja, določevanja krajev dobave in plačil izročenega blaga ko tudi vsa ostala vprašanja v zvezi z izročitvijo, se bodo uredila s sporazumom med finančnim ministrstvom in povlastniki za določeno dobo.

(4) **Vprašanje svobodnih deviz,** ki jih mora dati Kombinat na razpolago jugoslovanski državi ali za njen račun drugim, se bo uredilo za čas trajanja te uredbe s posebnim dogovorom med Kombinatom in Narodno banko kr. Jugoslavije v soglasju z ministrskim svetom.

Kakšni privilegiji se dajejo

§ 6. — Povlastniki se **oproščajo** plačila:

a) **vseh taks, državnih, samoupravnih in drugih davščin za ustanavljanje, registracijo, protokolacijo in dovolitev za poslovanje, za izdajo in podpisovanje družbenih delnic ter povečanja kapitala,**

b) **carine, državne in samoupravne trošarine ter vseh drugih državnih in samoupravnih davščin in taks kakršne koli vrste za izvoz cinka** (§ 2),

c) **državne in samoupravne trošarine in drugih državnih in samoupravnih davščin: 1. na električni tok, ki se uporablja za pogon strojev in aparatov v stavbah za oplemenjevanje rude** (koncentracijo rude s selektivno flotacijo) **in za pogon strojev Topilnice. 2. na surovine, pogonski in potrošni material, ki služi za oplemenitev rude in proizvodnjo cinka** (§ 2) in **3. na proizvedene polfabrikate in gotove izdelke,**

č) državne in samoupravne **trošarine na rude,**

d) **vseh sedanjih in bodočih drž. in samoupravnih davkov, doklad in davščin na promet in luksus v medsebojnem plačevanju uslug in v zvezi s predhodnim pečenjem rude in proizvajanjem cinka.**

§ 7. — Če se Kombinat (odst. 1. § 1.) s samoupravnimi telesi (banovinami, občinami), zbornicami, prisilnimi združenji itd. drugače ne sporazume, se za čas veljavnosti teh privilegijev ne morejo odmerjati Kombinatu doklade in davščine kakršne koli vrste, kateri znesek bi bil za banovino večji od 10%, za občine večji ko 20% in za zbornice ter prisilna združenja večji ko 2%. Te doklade in davščine se nalagajo pri davčnih oblikah, kjer je osnovni in dopolnilni davek, **samo na osnovni davek.**

(2) Ker imajo člani Kombinata svoj **glavni sedež v Londonu,** kjer so njih upravni odbori in kjer se določa in izplačuje dividenda njihovim delničarjem, od katere plačujejo delničarji davek po angleških zakonih ko tudi z ozirom na pogodbo o trgovini in plovbi z Zedinjeno kraljevino Velike Britanije in Irske, se **v kraljevini Jugoslaviji od teh dividend za čas veljavnosti zakona o davčnih ugodnostih nekaterim kovinsko-rudarskim podjetjem z dne 26. 2. 1931 ko tudi te uredbe ne morejo pobrati nikaki davki in doklade kakršne koli vrste.**

§ 8. — Topilnica se **popolnoma oprošča plačevanja:**

a) **vseh državnih in samoupravnih taks in drugih državnih in samoupravnih davščin na nakupne pogodbe, zakupe ali servitute nepremičnin, potrebnih Topilnici, ko tudi dopolnilne prenosne takse** (ekvivalenta) **ter taks za dovolitev postavljanja in uporabe zgradb in stavb Topilnice.**

b) **zemljarine in zgradarine** za vsa zemljišča in vse stavbe, ki se uporabljajo za fabrične svrhe.

c) **carine, postranskih carinskih davščin, skupnega davka na poslovni promet, davka na luksus, državne in samoupravne trošarine ter vseh drugih državnih in samoupravnih davščin kakršne koli vrste za uvoz fabrične opreme: strojev** in njihovih delov, instrumentov, aparatov, orodja in njih delov, cevi in delov za spajanje cevi, kemikalij, koksa in drugega potrošnega materiala, v kolikor se to ne proizvaja v državi, a služi proizvajanju cinka.

§ 9. — **Topilnici se dovoljujejo še naslednje ugodnosti:**

a) **za čas prvih šest let** od uveljavljenja te uredbe **se Topilnica popolnoma oprošča plačevanja družbenega davka (osnovnega, dopolnilnega in minimalnega), posebnega davčnega dodatka ko tudi vseh samoupravnih doklad (občinskih, banovinskih), zborničnih in podobnih.**

b) Od dobička Topilnice, ki se določi in obdačuje po določilih čl. 80. do 86. zakona o neposrednih davkih se odpiše od skupno odmerjenega davka

	odstotkov
v 7. letu	90
v 8. letu	80
v 9. letu	70
v 10. letu	60
v 11. letu	50
v 12. letu	40
v 13. letu	30
v 14. letu	20
v 15. letu	10

(2) V kolikor bi od 7. do 15. leta privilegijev ne bilo davčne osnove, plačuje Topilnica minimalni davek po določilih čl. 86. zakona o neposrednih davkih.

(3) Če se Topilnica s samoupravnimi telesi (banovino, občinami), zbornicami in prisilnimi združenji in podobnimi drugače ne sporazume, se v času od 7. do 15. leta trajanja ugodnosti ne morejo na davke, odmerjene Topilnici, nalagati davščine katere koli vrste, katerih skupen znesek bi bil **za banovino večji od 10%, za občine ko 20%, za zbornice, prisilna združenja in pod. pa večji od 2%.** Te doklade se smejo nalagati pri davčnih oblikah, kjer je osnovni in dopolnilni davek, **samo na osnovni davek.**

§ 10. — V kolikor zakonodaja **o zaposlitvi tujih državljanov** ne nudi večje možnosti, imajo **povlastniki pravico, da razen po enega direktorja, enega pomočnika direktorja in enega strokovnjaka za knjigovodstvo zaposlijo toliko tujcev inženirjev in drugih tujih strokovnjakov,** kolikor bodo imeli zaposlenih domačih inženirjev in drugih strokovnjakov. Poleg tega imajo povlastniki pravico, da **zaposlijo v svojih podjetjih do 2% tujih državljanov** od celotnega števila zaposlenih delavcev jugoslovanskih državljanov.

§ 11. — Povlastniki se **oproščajo** od dolžnosti izvrševanja obveznosti po §§ 3. in 4. te uredbe v primeru **višje sile** za čas njenega trajanja ter v mejah njenega učinka. V tem primeru se roki izvršitve teh obveznosti podaljšajo za toliko časa, kolikor časa je trajala višja sila.

§ 12. — Ta uredba stopi v veljavo in dobiva obvezno moč z dnem njene objave v »Službenih novinah« (t. j. s 7. julijem 1938).

Ugodnosti za postavitev topilnice v Zvečanu

Podobno uredbo je izdal ministrski svet tudi o ugodnostih za postavitev topilnice svinca v Zvečanu. (Iz uredbe navajamo zato samo one odstavke, ki se razlikujejo od določb v prejšnji uredbi.)

§ 1. Povlastniki **so isti ko v** prejšnji uredbi, le da ustanove »Topilnico svinca d. d. Zvečan«, ki se pozneje na kratko imenuje Kombinat.

§ 2. Izraz »proizvajanje svinca« obsega:

a) proizvodnjo surovega svinca iz surove in oplemenitene rude,

b) proizvodnjo rafiniranega svinca iz surovega svinca ter pridobivanje plemenitih kovin in drugih postranskih proizvodov,

c) izdelavo svinčenih proizvodov kakor: plošč, pločevine, žic, cevi, zlitin in kemičnih spojin.

§ 3. **Povlastniki morajo:**

a) najkasneje v 15 mesecih po uveljavljenju te uredbe postaviti potrebne stavbe za proizvajanje surovega in rafiniranega svinca ter pridobivanje plemenitih kovin in drugih postranskih proizvodov s kapaciteto **najmanj 12.000 ton rafiniranega svinca na leto** ter do januarja 1941 razširiti stavbe in dvigniti **kapaciteto topilnice tako,** da bodo mogli predelovati celotno proizvodnjo svinčene rude Kombinata.

b) od začetka obratovanja topilnice kriti, vso domačo, predvsem državno potrebo na rafiniranem svincu, in sicer v višini topilniške kapacitete do januarja 1941, po tem roku pa **največ 20.000 ton na leto.**

Vsi drugi paragrafi in torej tudi vsi privilegiji so isti ko v prejšnji uredbi.

Tretja uredba

Na podlagi § 100. finančnega zakona za leto 1938./39. je predpisal ministrski svet na predlog finančnega, trgovinskega in rudarskega ministra naslednjo uredbo:

o ugodnosti prenosa ugodnosti, pravic in obveznosti v zvezi s fuzijo kovinsko-rudarskih podjetij oz. družb Trepča Mines Limited, Zletovo Mines Limited, Kopaonik Mines Limited in Novo Brdo Mines Limited.

§ 1. — **Ugodnosti** iz zakona o davčnih ugodnostih nekaterim kovinsko-rudarskim podjetjem z dne 26. februarja 1931 **veljajo** za ostanek njih časovne veljavnosti še **nadalje za podjetje Trepča Mines Limited,** če in kadar prevzame s fuzijo aktiva in pasiva kovinsko-rudarskih podjetij Zletovo Mines Limited, Kopaonik Mines Limited in Novo Brdo Mines Limited.

§ 2. — S fuzijo podjetja Trepča Mines Limited z navedenimi tremi podjetji preidejo s podjetij Zletovo Mines Ltd, Kopaonik Min. Ltd in Novo Brdo Min. Ltd. avtomatično na podjetje Trepča Mines Limited s polno veljavo vse pridobljene pravice in ugodnosti prevzetih treh podjetij, zlasti pa: ugodnosti po zakonu o davčnih olajšavah nekaterim kovinsko-rudarskim podjetjem z dne 26. februarja 1931, uredbe o ugodnostih za postavitev topilnice svinca v Zvečanu z dne 30. junija 1938, uredbe o ugodnostih za postavitev topilnice cinka v Šabcu z dne 3. junija 1938, rudarske ugodnosti, proste in izključne **rudosledne pravice** in vse druge pravice in obveznosti v zvezi z njihovim rudarskim poslovanjem, in sicer **brez vsakega posebnega naknadnega dovoljenja katere koli oblasti.**

§ 3. — Trepča Mines Limited ima pravico, da **sme na račun izgub v substanci rudnika amortizirati celotno davčno pravno priznano** vsoto vseh pred preje imenovano fuzijo neamortiziranih postavk v knjižni vrednosti na dan pred likvidacijo navedenih družb na račun »ugodnosti«, na račun »začasna dela«, na račun »glavni odkopi in okno«, na račun »pota, železnice in dohodi«, ki so sestavni del kapitala, vloženega v rudnik, to pa na isti način ter v onih kvotah ter po istih predpisih, po katerih bi ta amortizacija davčnopravno pripadala in se izvrševala po omenjenih družbah, če se ne bi fuzionirale, temveč nadaljevale samostojno obratovanje.

§ 4. — Ta uredba stopi v veljavo in dobiva zakonito moč z dnem njene objave v »Službenih novinah« (kar se je zgodilo dne 7. julija 1938).

Klirinška izplačila

Narodna banka je izplačala dne 11. julija po novem računu v italijanskem kliringu nakaznice do št. 14.659 iz marca 1938. V kliringu s Turčijo in Poljsko ni bilo nobenih izplačil.

Politične vesti

Mussolini je sprejel v palači »Venezia« skupino jugoslovanskih dijakov iz skupine »Slovenski jug«. Jugoslovanski dijaki so pozdravili Mussolinija z vzkliki »Živela Italija! Živio Duce!« Po pozdravu dijakov je dejal Mussolini, da sprejema že drugič jugoslovanske dijake. Upa, da bo tretja skupina mnogo bolj številna ko obe dosedanji. Mladina je bila in bo bodočnost naroda. Njena naloga je, da v Jugoslaviji in v Italiji dela za poglobitvijo prijateljstva med obema narodoma.

Objavljeni so bili prvi podatki o novem narodnostnem statutu na Češkoslovaškem. Ustanovljeni bodo zopet avtonomni deželni zbori s precejšnjo zakonodajno oblastjo. Poslanci v teh deželnih zborih bodo tvorili narodnostne kurije, v katerih se bodo reševala okrajna in občinska vprašanja. Nekatere stranke vladne večine temu osnutku nasprotujejo in zato še ni gotovo, če bo vlada dobila v parlamentu ²/₃ večino, ki je za spremembo ustave potrebna.

V češki gimnaziji v Tešinu se bodo z novim šolskim letom uvedli razredi za poljske dijake s poljskim učnim jezikom.

Poskusi angleške in francoske vlade, da bi se španska kriza kmalu rešila, so se ponesrečili, ker je tako vlada v Burgosu ko vlada v Valenciji odklonila angleški načrt o umiku prostovoljcev. Zlasti pa noče o tem načrtu nič slišati Italija in so se italijanske čete, ki so se že umaknile s fronte, zopet pojavile na fronti pri Teruelu. Italijanska vlada se baje boji, da bi v Španiji preveč narasel nemški vpliv, če bi se umaknile italijanske čete. Ker odklanja angleška vlada obnovitev diplomatskih stikov z vlado gen. Franca, dokler napadi na angleške ladje popolnoma ne prenehajo, grozi gen. Franco z represalijami. O napetosti položaja priča tudi nenadni odhod italijanskega veleposlanika Grandija iz Londona v Rim.

Lord Perth in grof Ciano sta se znova sestala ter razpravljala, kako bi bilo mogoče zbližati angleško ter italijansko stališče. Italijanski listi odločno poudarjajo, da Italija nikakor noče odpovedati sporazuma z Anglijo. Vse pa kaže, da ta sporazum še dolgo ne bo stopil v veljavo, ker ni misliti na to, da bi italijanski prostovoljci odšli iz Španije do konca leta.

Medtem Francova vojska prodira proti Saguntu in Valenciji. Obe nacionalistični koloni sta od Valencije oddaljeni samo še 41 km.

Poslaniki Poljske v Parizu, Rimu, Bukarešti in Pragi so prišli v Varšavo, kjer bodo skupno z ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom razpravljali o stališču Poljske v vseh najvažnejših mednarodnih političnih vprašanjih.

Nemčija hoče, da bi bile članice podonavske komisije, ki je po priključitvi Avstrije k Nemčiji prenesla svoj sedež z Dunaja v Beograd, samo podonavske države, da bi torej prenehale biti članice tudi Francija, Anglija in Italija. Nasprotno pa hoče Nemčija, da bi ona postala članica Evropske donavske komisije, ki kontrolira plovbo po Donavi od Brajle dalje. Nemška vlada je v ta namen že sondirala teren v Bukarešti, kjer pa so njene predloge odbili, ker hoče biti Romunija v dobrih stikih z velesilami.

Angleška vojska je odšla iz irskih mest. Službo angleške vojske je prevzela irska vojska. Pri tej priliki je prišlo do bratenja med irskimi in angleškimi vojaki.

Venezuelska vlada je obvestila tajništvo Zveze narodov, da bo izstopila iz Zveze narodov.

Madžarski minister za ljudsko vzgojo je odstopil, ker namerava ustanoviti madžarska vlada poseben urad za vzgojo ljudstva, da bi v vsem narodu »zavladal enoten nacionalni duh«.

Japonci hočejo prodreti do jezera Pojang, da bi na ta način **prodrli do železniške proge Hankov—Kanton** in Hankov popolnoma odrezali od juga. Kitajci zbirajo velike sile, da bi ustavili japonsko prodiranje. Pred Hankovom imajo Kitajci zbranih že pol milijona vojakov. Pričakujejo, da se bo tu razvila odločilna bitka.

Japonska namerava zaprositi olimpijski odbor, da bi se olimpiada v Tokiu preložila za štiri leta.

Zastopnik japonskega zunanjega ministrstva je izjavil, da Japonska sedaj kakor pred enim letom odklanja vsako posredovanje velesil v njenem konfliktu s Kitajsko.

Vojna je veljala dosedaj Japonsko 7.380 milijonov jen, to je okoli 110 milijard din.

Britanske vojne oblasti so sklenile, da pošljejo v Tiencin dva nova angleška polka.

Denarstvo

Poštna hranilnica v juniju

Število vlagateljev na hranilne knjižice se je povečalo za 3642 na 505.599. Vsota vseh hranilnih vlog je znašala v juniju 1.298,2 milijona dinarjev.

V čekovnem računu je bilo odprtih 65 novih računov ter se je njih število povečalo na 25.686.

Promet v čekovnem računu je znašal 7,48 milijarde din. Brezgotovinskega prometa je bilo 55'25%. Stanje vlog v čekovnem računu je znašalo koncem junija 1.747,8 milijona din.

Problemi varčevanja

S seje mednarodnega instituta za varčevanje v Stockholmu.

Na povabilo hranilnic štirih nordijskih držav je bila koncem junija v Stockholmu redna letna seja upravnega odbora Mednarodnega instituta za štednjo pod predsedstvom bivšega ital. ministra markiza d'Arzago. Seje so se udeležili delegati iz 16 držav. Jugoslavija ni bila na seji zastopana.

Sklenjeno je bilo da bo IV. mednarodni kongres za varčevanje leta 1940. v Berlinu, prihodnje leto pa na Portugalskem, leta 1941. pa v Bukarešti.

Določen je bil tudi dnevni red za berlinski kongres, in sicer takole: 1. Naložbe hranilnic s socialnega stališča. 2. Moralna misija hranilnic pri vzgoji in propagandi. 3. Sodelovanje hranilnic za skupne cilje. 4. Moderna tehnična organizacija hranilnic. 5. Hranilnice in valutni ukrepi po kongresu v Parizu.

Na seji se je razpravljalo tudi o sistemu nakupovanja blaga na obroke. Hranilnice smatrajo te prodaje za škodljive in bodo v tem smislu tudi vplivale na oblasti in na prebivalstvo. Mednarodni institut bo izdal v ta namen novo študijo. Nadalje se je na kongresu razpravljalo o raznih teorijah, ki so nastale v zadnjem času in v katerih se označuje varčevanje kot škodljivo. Seja je ugotovila, da so te teorije napačne, da pa tudi ne morejo zatreti duha varčevanja, ki je naraven in ljudem potreben.

Na koncu so si delegati ogledali vzorno urejene in organizirane hranilnice v Stockholmu.

Odlog plačil

Narodni hranilnici in posojilnici v Radečah, reg. z. z o. zavezo, je ministrstvo za kmetijstvo odobrilo odlog plačil za šest let od 29. marca dalje, veljaven za dolgove izpred 23. febr. 1938., ter obrestno mero 2 % za stare vloge od istega dne.

Prizad bo še nadalje vodil žitno trgovino

Tudi letos bo glavni nakupnik pšenice Prizad, ki bo tudi določeval cene. Od vlade mu je zajamčen v ta namen kredit 250 milijonov din. Ne ravno razveseljive skušnje lanskega leta niso imele, kakor se vidi, nobenega vpliva.

Gibanje cen v juniju

Po podatkih Narodne banke so se indeksne številke za cene na debelo (leta 1926. = 100%) gibale takole:

	1937	1938	
proizvodi	junij	maj	junij
rastlinski	69,3	90,7	88,7
živalski	62,0	66,2	64,2
mineralni	88,1	90,2	89,9
industrijski	75,9	79,4	80,3
splošni indeks	62,1	80,1	79,4
izvozni predmeti	68,7	77,4	78,4
uvozni	74,2	69,9	70,1

Iz zadružnega registra

Vpisale so se naslednje zadruge: Strojna zadruga v Brodu (nabavlja stroje za svoje člane), Vodovodna zadruga v Gunclјah in Stavbena zadruga »Stadion« v Mariboru.

Vprašanje pospeševanja našega bombaža

Bombaž je danes za sodobnega človeka ena izmed najvažnejših rastlinskih surovin že zato, ker se danes bombaž pač vsepovsod uporablja v izredno veliki meri. Za našo državo predstavlja eno izmed najvažnejših vprašanj tako v mirnem kakor tudi v vojnem stanju in ima velik vpliv na našo trgovinsko bilanco. Tega se moramo tudi v polni meri zavedati, kajti kadar govorimo o gojitvi bombaža v kakšni balkanski državi z zemljepisnim položajem naše Južne Srbije, kjer edino gojimo to rastlino, potem se moramo brez dvoma zahvaliti srečni okolnosti, da imamo sami na svojih tleh to zares nad vse koristno rastlino. Za pospeševanje gojitve bombaža pa bi bilo potrebno že iz navedenih razlogov pozanimati naše strokovnjake.

Dosedanji način pospeševanja bombaža

Najvažnejša propagandna pot, ki je bila dosedaj v praksi za pospeševanje te rastline, so: uredba o odkupovanju bombaža od pridelovalcev, nakup 12 strojev za čiščenje bombaža in nakup osmih vagonov bombažnega semena iz Bolgarije z namenom, da se razdeli med naše kmetovalce v preteklem in letošnjem letu. Z ozirom na ostalo propagandno delo pomeni uredba ministrstva za kmetijstvo eno izmed najvažnejših. In če imajo ta in podobne uredbe samo začasni značaj v poljedelski proizvodnji, gre njej zasluga, da se bo površina, ki bo posejana z bombažem, povečala. Nakup strojev za ločitev vlakna od semena pa je za naš bombaž prav tako važen način pospeševanja. Slabe posledice za celokupno kulturo bombaža bo imel samo nakup bombažnega semena v tujini.

Vprašanje uvažanja bombažnega semena

Iz biološkega raziskavanja in proučevanja je namreč znano, da kulturne rastline kakor tudi živalstvo le nerade uspevajo, če se preselijo iz ene klimatske pokrajine v drugo. To velja predvsem za kulturne rastline, ki zahtevajo posebnih pogojev za svoje uspevanje in med temi je takšna kulturna rastlina vprav bombaž. S prehodom kulturne rastline iz pokrajine, kjer dobro uspeva, v drugo pokrajino, kjer so prirodne razmere slabše, kulturne rastline zmanjšujejo svojo koristnost — organe, plod. In kolikor bolj more kaka kulturna rastlina zmanjšati svoj plod, da se pod vplivom novih neugodnih podnebnih razmer ohrani, toliko bolj je sposobna, da se prilagodi raznim podnebnim območjem; vendar pa to ne velja pri bombažu. Ta primer velja n. pr. za pšenico, ki je zelo razširjena kot vsenarodna kultura, ki pa tudi s spremembo svojega območja daje slabše rezultate.

Zavoljo teh razlogov ne moremo zahtevati, da bi se ene vrste kulturna rastlina v velikih množinah uvažala iz ene podnebne pokrajine v drugo, kjer so naravni pogoji uspevanja drugačni, obenem pa zahtevati, da nam ta rastlina da hitre in zadovoljive uspehe. Z uvozom osmih vagonov bombažnega semena in z njegovo razdelitvijo kmetovalcem v vsem našem območju bombaža smo napravili osnovno napako.

Okoliš bolgarske gojitve bombaža ima v plodnem mariškem bazenu in v vsej gornje tračanski nižini središča pridelovanja· Čirpan, Sadovo, Harmanli in druga, katerih nadmorska višina znaša od 65 do 170 metrov, ima pa povsem druge naravne pogoje za gojitev bombaža kot naši kraji, zlasti v severnem delu, kjer prihaja naša kultura bombaža celo do okoli 400 metrov nad morjem. Zato je čisto naravno, da bolgarsko bombažno seme, ki je nastalo pod čisto drugačnimi podnebnimi razmerami, ne bo dalo istih uspehov kot v Bolgariji, a pri nas celo slabše od našega domačega bombaža. Če že hočemo iz političnih, socialnih, ekonomskih in ostalih razlogov pospeševati kakšno kulturno rastlino pri nas v okolišu, ki je sto in sto let vplival nanjo s povsem svojevrstnimi razmerami, potem je v luči sodobnega kmetijskega znanja jasno, da ji ne prihaja pomoč iz tujine.

Zanimivo je, da je ves naš bombaž z botaničnega stališča povsem enak ostalim evropskim bombažem. Samo da so južnosrbijanske podnebne razmere ustvarile iz njega svojevrsten tip bombaža. Ta rastlina sicer manj rodi v Južni Srbiji, je pa bolj odporna. Zaradi tega tudi ni mogoče avtohtone južnosrbijanske kulture bombaža, ki je tvorba južnosrbijanskih podnebnih razmer, zamenjavati z nobeno drugo kulturo bombaža na svetu.

Lastnosti bolgarskega in našega bombaža

Bolgari so začeli selekcijo domačega bombaža leta 1928. v sadovski in l. 1931. v čirpanski vzorni postaji. Vzporedno s tem so delali vzorne poskuse z večjim številom tujih vrst. Od teh so Bolgari pustili za svojo kulturo samo dve ruski vrsti in sicer št. 182 in 750, ki jih je ustvarila turkestanska vzorna postaja.

Vsakemu strokovnjaku bo torej jasno, da Bolgari niso mogli v tako kratkem času ustvariti neke slavne vrste bombaža, da bi jih celo izvažali kot vagonsko blago za seme k nam.

Bolgari polagajo do sedaj svojo nado predvsem na dve vrsti ruskega že »aklimatiziranega« bombaža in na domačo »mešanico«. A bolgarska kultura tujih vrst se je mogla pospeševati samo na osnovi domačega materiala, ki je najodpornejši, a ne na osnovi tujega.

Zavoljo vsega tega je naravno, da mi nismo smeli uvoziti osem vagonov bombažnega semena iz države, v kateri nam prodano seme samo ne uživa nobenega spoštovanja, in sicer za drag denar prodano seme, ki ne zadovoljuje niti industrijske potrebe niti kmetovalcev. To pa smo smeli napraviti še tem manj, ker smo sami imeli v naših krajih, kjer se goji bombaž, vagonsko blago in seme naše rastline, ki sta za naše razmere mnogo boljša kot pa bolgarske problematične mešanice. Pred nakupom tega semena bi bilo treba prej preiskati bolgarski način dela, kako se vrši omenjeno oplemenjevanje bombaža in pri tem že dosežene uspehe, in šele na osnovi vsega tega se odločiti nazadnje za uvoz njihovega semena, če bi se to sploh moglo ali smelo storiti.

Toda tudi poleg tega smo mi kupili od Bolgarije toliko semena, in sicer prav navadno, golo, mesnato golo in puhasto seme. Zraven tega rusko vrsto št. 182, ki so jo prodali k nam kot »bolgarsko seme«. Ta vrsta pa ni nič drugega kot najnavadnejša mešanica golega in puhastega semena, kar je prepričevalen dokaz, da Bolgari sami niso z njim uspeli. V Bolgariji sami je ta vrsta dala slabše rezultate kot v Rusiji. Iz Rusije je prišla preko Bolgarije, kjer je vzdržala krst, k nam, kjer je dala najslabše rezultate. V Djevdjeliji je l. 1937. dala na dva hektara 464 kilogramov ali 332 kilogramov neočiščenega bombaža na hektar.

Uvožena količina bolgarskega navadnega mešanega semena, s katerim oni sami niso zadovoljni, daje v Bolgariji vlakno s srednjo dolžino 21.50 mm, a dolžina se začne šele od 14 mm. Zaradi tega mu je vlakno nesorazmerno tolikšno, da je po variaciji koeficient prevelik in sicer: za golo seme 11.04, a za puhasto 11.97. Iz vlakna tega bombaža se delajo samo **preje** do št. 24 angl. Zanimivo je, da je dalo to seme v vseh okrajih, v katerih je bilo razdeljeno, slabše rezultate kot južnosrbijansko seme. Bolgarsko seme v mnogih okrajih sploh ni dobro vzklilo, njegovi **kosmi** slabo razpočijo, in je zato otežkočena trgatev, rastlina daje za polovico manjše število kosmov kot naše, to pa je vse vpliv podnebnih razmer.

Naša kultura bombaža je naravna mešanica in enaka v vseh okrajih, neobdelana, vendar pa tako boljša za nas od vsakega tujega semena. Dolžina vlakna pri našem bombažu znaša do 31 mm, posamezni primeri našega bombaže pa imajo dolžino vlakna do 73% čez 23 mm, so pa tudi, ki imajo dolžino od 24 do 31 mm. Imenovano bolgarsko seme pa ima po njihovih podatkih v 89'16 % dolžino samo od 18 do 23 mm. V ostalem je tudi pri nas kot pri Bolgarih slabih vzorcev dosti. Na ogledni postaji v Skoplju je bilo posejanega letošnjega leta 256 selekcij II. in IV. leta, ki dajejo poleg zadovoljive dolžine raznih dimenzij še do po 34 % čistega vlakna.

Prodaja našega semena živinorejcem

Zadruge za odkup neočiščenega bombaža od pridelovalcev so storile veliko napako v pogledu ravnanja z očiščenim semenom. Brez vsakega nadzorstva so te celokupno množino semena po čiščenju iz leta 1937. prodale živinorejcem. Tako so na primer zadruge za odkup bombaža v Djevdjeliji prodale živinorejcem celokupno množino dobljenega semena v iznosu 32.000 kilogramov. Pridelovalec je ostal tako brez dobrega semena, a izpostavljen na milost in nemilost bolgarskemu semenu, ki je problematično za naše razmere. Prav tako je bilo v djevdjelijskem okraju razdeljeno okoli 5000 kilogramov večinoma golega semena. Ko se to ni izkazalo, je bilo leta 1938. kupljeno za isti okraj drugo, puhasto seme. Zdi pa se, da je bilo enako tudi v drugih okrajih.

Z razdeljevanjem bolgarskega semena našim pridelovalcem smo napravili veliko napako, ki se nam bo silno maščevala, ker sedaj sami nimamo več svoje izvirne južnosrbijanske kulture bombaža, ki je donosna in zelo odporna, katero so celo Bolgari od nas kupovali nekdaj in jo celo uvažali iz Strumice. V kolikor ta ni zdaj zamenjana z bolgarskim semenom, se je že z njim križala v dveh letih. Sicer pa je v praksi malo znano, da bi pokrajina, ki ima neko kulturno rastlino, uvažala seme iste kulture iz druge pokrajine in s tem semenom zamenjala svojo lastno kulturo, ki je nastajala stoletja in stoletja, in to samo zaradi njenega pospeševanja.

(Po »Politiki«.)

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 13. julija objavlja: Uredbo o silosih — Uredbo o dopolnitvi uredbe o pospeševanju svilarstva — Pravilnik o podatkih, ki jih mora priložiti zavarovalno podjetje prošnji za dovolitev poslovanja — Pravilnik o osnavljanju in voditvi registra za vrednote matematičnih rezerv — Pravilnik o višini prenosnih premij za posamezne zavarovalne panoge — Naredbo o prevažanju čebel na ajdovo pašo na območju političnih okrajev Dol. Lendava, Ljutomer, Maribor desni breg, Murska Sobota, Ptuj in Škofja Loka.

Naročajte »Trgovski list«!

Naše organizacije

Uradni dan Zbornice v Ptuju

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo za Ptuj, ptujsko okolico, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dol Lendavo **v četrtek dne 21. julija** v prostorih Združenja trgovcev za mesto Ptuj — Narodni dom.

Zunanja trgovina

Nemški vodilni krogi so zelo vznemirjeni zaradi prizadevanja Anglije, da se gospodarsko utrdi na Balkanu in v Podonavju. Baje je zaradi tega Nemčija pripravljena na pogajanja z Anglijo za sklenitev britansko-nemškega sporazuma.

Zaradi dodelitve deviz se je zadnje dni povečal **izvoz naše perutnine** v Nemčijo in Italijo. V zadnjih dveh dneh je bilo poslano v Nemčijo 26.000 kg žive in 9450 kg zaklane perutnine. V Italijo je šlo okoli 10.000 kg perutnine. Za žive piške se je dosegla cena 6 lir za kg.

Švica nam je v novi trgovinski pogodbi zajamčila naslednje letne uvozne kontingente: 3000 vagonov pšenice, 1000 vagonov ječmena in 4000 vagonov koruze.

Madžarska vlada je odpravila vse omejitve za trgovino z drvmi. Odpravljene so maksimalne cene in komisariat za kontrolo cen. Dovoljenja za uvoz se morejo dobiti brez ovir.

Ker je bil mednarodni kartel za jeklo podaljšan za tri leta, bodo povabljene vse države, ki izdelujejo jeklo, da pristopijo k temu kartelu. Tako bo povabljen tudi »Jugoslovenski čelik«, ki je državno podjetje.

Bolgarska vlada je sklenila, da bo uničila okoli 3 milijone kg tobaka stare zaloge, ker se zaradi slabe kakovosti ne more prodati. Ta tobak imajo še kmetje. Vlada je določila za odkup tega tobaka vsoto 50 milijonov levov.

Zveza češkoslovaških industrijcev je za prijateljsko sodelovanje z industrijci v Nemčiji. Izvršilni odbor osrednje zveze češkoslovaških industrijcev je imel v četrtek v Pragi sejo. Na tej seji so med drugim ugotovili, da se nadaljuje prijateljsko sodelovanje med središčno zvezo češkoslovaških industrijcev in zvezo nemške industrije, ki imata skupne odnose določene s pogodbo, ki je še v veljavi.

Žetev v Poljski bo po poročilih poljskih listov letos izredno dobra. Tudi sončnice in sladkorna repa bodo zelo dobro obrodile.

V Varšavo je odpotovala litovska delegacija, ki se bo začela pogajati s Poljsko zaradi sklenitve trgovinske pogodbe med Poljsko in Litvo.

Proizvodnja aluminija v Italiji je dosegla letos v prvih 5 mesecih 7954 ton, lani pa samo 5584 ton.

Italijanski listi kategorično demantirajo vest angleških listov, da bo Italija kupovala v Mehiki petrolej. Iz Mehike pa se uradno sporoča, da bo v najkrajšem času poslanih v Italijo in Nemčijo 500.000 sodov mehiškega petroleja.

Italijanska proizvodnja avtomobilov je letos narasla (v prvih petih mesecih) na 20.957 voz, dočim je bilo lani zaregistriranih novih vozil samo 12.599.

Francoska zunanja trgovina je v letošnjem prvem polletju padla po količini pri uvozu za 15, pri izvozu pa za 10% v primeri z lanskim letom. Trgovinska bilanca Francije je bila pasivna za 9.325 milijonov frankov, lani pa za 9.275 milijonov frankov. Ker se je med tem vrednost franka znižala, se je trgovinska bilanca dejansko popravila.

Posebna komisija belgijskega parlamenta je izdelala zakonski načrt, po katerem se določa za belgijsko trgovsko mornarico subvencija v višini 375 milijonov bel. frankov.

V Londonu je začel zasedati mednarodni odbor za sladkor. Predvsem gre za novo znižanje izvoznih kvot, ker se je izkazalo znižanje za 5% kot nezadostno.

USA so izvozile v maju za 102% več aeroplanov kakor v maju 1937.

Letošnja svetovna proizvodnja bombaža se ceni na 26,3 milijona bal, kar je za 1 milijon manj ko lani.

Povečanje svetovne proizvodnje zlata brez Rusije znaša v prvih štirih mesecih letos 9,9 milijona unč v primeri z 9,46 milijona unč v istem času 1937. in 78,76 milijona unč v 1936. Letošnje pridobivanje zlata predstavlja nov rekord. Povečanje proizvodnje v l. 1933. (v primeri z 1932.) je znašalo 2%, 1934: 3%, 1935: 6% in 1936: 11% ter 1937: 7%, medtem ko znaša letos povečanje 5%.

Stavka zavarovalnih uradnikov

še vedno ni končana, ker zahtevajo zastopniki zavarovalnic, da se morajo uradniki najprej vrniti na delo in šele potem bi se zavarovalnice pogajale o sklenitvi kolektivne pogodbe. Zavarovalni uradniki pa naravno izjavljajo, da je treba uradništvu najprej zagotoviti sprejem službene pragmatike in šele potem se more vrniti na delo.

Mislimo, da bi pri količkaj dobre volje moglo hitro priti do za oba dela koristnega sporazuma, če ni drugih nesoglasij.

Nad 104.000 zavarovancev pri OUZD

V juniju je število zavarovancev pri OUZD v primeri z lanskim letom naraslo za 3.983 na 103.586. Dne 27. junija je znašalo število vseh zavarovancev celo 104.435. Tako visoko število je dosegel sedaj OUZD prvič.

Odstotek bolnikov se je nekoliko zmanjšal, za 0'07 % na 2'69 %.

Povprečna dnevna zavarovana mezda se je dvignila za 1'43 din na 24'95 din. Moška povprečna mezda se je dvignila za din 1'57 na 27'67, ženska pa za din 1'13 na 19'92 din.

Celotna dnevna zavarovana mezda je zato narasla za 241.376 din na 2,584.236 din.

Stanje naših kliringov

Izkaz Narodne banke z dne 8. julija navaja te spremembe v stanju naših kliringov v prvem julijskem tednu (vse številke v milijonih dotične valute):

	8. julija	v primeri s 30. junijem
Pasivni kliringi:		
Švica šv. fr.	3,32	+ 0,11
Češkoslovaška Kč	155,24	+ 7,39
Belgija belg	2,93	+ 0,05
Romunija din	10,31	+ 3,69
Madžarska din	36,18	— 2,17
Aktivni kliringi:		
Italija stari lir	15,53	— 0,92
Italija novi din	107,67	— 2,14
Poljska din	9,58	— 1,78
Bolgarska redni din	2,03	+ 0,22
Bolgarska tur. din	0,24	— 0,01
Turčija din	12,62	+ 0·49
Španija pezet	2,9	+ 0,05
Nemčija RM	10,57	+ 1,03

Izvoz našega lesa v Nemčijo

Ministrstvo za gozdove in rudnike je poslalo stalni delegaciji lesnega gospodarstva kr. Jugoslavije naslednji dopis:

»Po poročilu Narodne banke kr. Jugoslavije odpade od vplačil v Berlinu za tromesečje julij—september 1938 po sklepih zasedanja nemško-jugoslovanskega gospodarskega odbora 11 % za les oz. R. M. 3,003.000.

Ta vsota pa velja le za izvoz v staro Nemčijo (Altreich), t. j. brez Avstrije. Ta vsota se bo spremenila, če so se dosegli v tromesečju april—junij prihranki oz. če je bila v posameznih sektorjih prekoračena.«

Štiri nove uredbe

Ministrski svet je izdal štiri nove uredbe, in sicer zaščitno uredbo za denarne zavode, uredbo o nadzorstvu nad izvozom sadja, uredbo o normalizaciji in uredbo o melasi. O vseh štirih uredbah bomo podrobneje poročali v prihodnjih številkah.

Bilance

Francoska družba borskih rudnikov je izkazala za leto 1937. 107,7 milijona fr. frankov čistega dobička (lani 51, predlanskim 26,3). Glavnica se je zvešala od 15 na 60 milijonov fr. Odpisanih je bilo doslej 130 milijonov frankov.

Trepča Mines Limited izkazuje za l. 1936./37. 150,5 milijona din, v zadnjih treh letih skupaj 320 milijonov ali 120% delniške glavnice od tega lani 56%.

Ustanovitev izseljenske zbornice v Ljubljani

Eden najbolj maloštevilnih narodov smo in vendar smo bili med narodi z največjim odstotkom izseljencev. Kljub močnemu naravnemu prirastku, kljub krepkemu zdravju naših ljudi, je zaradi silnega števila izseljencev ostajalo naše število vedno isto in isto. Preobremenjeni z domačimi nalogami, pa tudi s strastnimi domačimi boji, se nismo niti zavedali, kako slabi naše narodno telo, ker so odhajali vsako leto tisoči in tisoči v rudnike Vestfalije, na trdo delo v Ameriko, naša dekleta pa povsod po svetu, in tudi v Aleksandrijo. Leta in leta so ti naši izseljenci pošiljali svoje trdo zaslužene denarje k nam, da so celi okraji doma živeli le od njihovega dela, a mi se kljub temu nismo dosti menili za nje. Ni dosti manjkalo, pa bi bilo edino naše delo za izseljence to, da bi še nje vpletli v naše domače notranje spore.

Šele v poslednjem času se je to stanje nekoliko zboljšalo. Zanimanje za izseljence je pričelo doraščati, kulturne zveze so oživele, v zadnjem času pa so se tudi osebni stiki povečali. Vsak, kdor je količkaj pripomogel k povečanju zanimanja za naše izseljence, je storil dobro nacionalno delo. Samo da bi vztrajal pri tem delu, ker potem bi imeli vsaj to upanje, da nacionalno rešimo vsaj drugo generacijo, če je tretja že čisto izgubljena.

Skrb za izseljence je nujno in dobro nacionalno delo. Zato tudi iskreno pozdravljamo ustanovitev izseljenske zbornice v Ljubljani. Samo želimo, da bi ta delovala tako, da bi se moglo v njej združiti vse delo našega naroda za naše izseljence, da bi vsaj v tej veliki zadevi delali res složno in enotno.

*

Ob udeležbi najodličnejših predstavnikov oblasti in kulturnih organizacij je bilo ustanovno zasedanje izseljenske zbornice za Slovence. Zasedanje je vodil **škof dr. Rožman**, ki je zlasti pozdravil ministra **dr. Korošca** in **dr. Kreka**, predlagal vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju **Petru II.** in Nj. Vis. knezu-namestniku Pavlu, nakar je imel naslednji nagovor:

»Zdi se mi, da doživljamo važen zgodovinski dogodek. Prvič so se zbrali zastopniki — lahko rečem in moram reči — vsega našega naroda, da govorimo o bratih in sestrah, ki se odpravljajo z domače grude v tujino in tam v velikem številu zginjajo kot kapljice v morju. 60 let že odhajajo tisoči, stotisoči našega malega naroda v tujino. Kaplja za kapljo naše krvi izteka iz žil narodnega telesa, a nas ni bolelo, še zmenili se nismo, še dobro se nam je zdelo, češ, saj gredo mnogi, ki doma niso nič prida. In vendar: vsak brat, vsaka sestra, ki odhaja od skupne družine naroda in se zgubi, vseka rano našemu narodu, ki je tem težja in nevarnejša, čim slabotnejši je naš mali narod.

Veliki narodi skrbe, da se noben njihov član ne izgubi, da otroci izseljencev poznajo domovino, se nanjo s tisočerimi vezmi navežejo. In mi Slovenci? 60 let smo to zanemarjali, kot da je naš narod neizčrpljiv zaklad, ki hrani in poji druge velike narode in pospešuje njihovo rast.

Odslej naprej ne sme biti več tako!

Odslej se hočemo z ljubeznijo in skrbnostjo brigati za vsakega brata, ki se izseli; ne pozabimo ga, ne zapustimo ga, v zvezi z njim ostanemo.«

Za škofom **dr. Rožmanom** je pozdravil zborovalce minister **dr. Korošec** ter imel naslednji bodrilni nagovor:

»Kadar se postavite na železniško postajo in gledate vlake, kakor stoje, vidite, kako se začno počasi premikati in nato sopihati, dokler vlak s polno paro ne oddrvi v daljavo. Enako je z izseljenskim vprašanjem. Tudi to je stalo in začelo počasi sopihati. Dokler nismo imeli svoje lastne države, je to vprašanje stalo, odkar pa imamo svojo lastno državo, je delovanje izseljenskega vlaka hitrejše. V začetku nismo bili v izseljenskem vprašanju dovolj globoki in široki. Kar smo govorili o njem, je bilo toliko ko nič. Danes, ko čutimo vse bolj državno skupnost, se je izseljensko vprašanje premaknilo naprej. Zanimanje za izseljence je vse večje in večje. Glede slovenskih izseljencev ima največ zaslug mož, ki bi ga lahko imenovali »očeta slovenskih izseljencev«, p. K. Zakrajšek. Njemu ob strani stoji g. dr. Aranicki, šef izseljenskega odseka v socialnem ministrstvu.

V imenu vlade lahko povem, da smo tudi mi kot oblast njima hvaležni, da tako skrbita za izseljence. Bolj in bolj čutimo, da moramo paziti na vsako kapljo naše krvi, da moramo čutiti svojo dolžnost do vsakega teh izseljencev. Ugotoviti moramo, da napredujemo. Ustanovitev izseljenske zbornice je tak napredek in lahko rečemo zgodovinski dogodek. V imenu kr. vlade ji želim lep napredek in prav tako v imenu kr. vlade izrekam dobrodošlico ameriškim bratom od onkraj morja, ki jih bratsko stiskamo na svoje grudi. Pozdravljam pa tudi vas, ki se danes trudite za izseljensko vprašanje.«

Za njim je imel slavnostni govor **dr. Krek.** Poudaril je pomen materinstva in ohranitve narodne rodbine, s tem pa tudi naroda, ki ga treba ohraniti. Prav tako pa narodno zavest, pa naj bi živeli posamezni sinovi še tako raztreseni po svetu. Zato morajo skrbeti tudi državne oblasti, da bodo imele izseljenske organizacije v državnih oblastvih vedno dobre prijatelje. Nato je govoril o pomenu izseljenske zbornice.

Pomemben je bil tudi govor župana **dr. Adlešiča,** ki je poročal na kratko tudi o svojem nujnem in potrebnem potovanju k otvoritvi Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu. Koncem svojega govora še zlasti poudaril važnost dela za mladino v tujini. Najlepše bi se proslavila 20letnica Jugoslavije s tem, da bi se ustanovil izdaten sklad za vzgojo jugoslovanske mladine v tujini.

V imenu soc. ministra **Cvetkovića** je pozdravil ustanovitev zbornice šef soc. oddelka za izseljence **dr. Aranicki** ter sporočil, da je nakazal minister Cvetković 50.000 din za letovanje slovenske mladine iz Nemčije v Sloveniji.

S posebnim odobravanjem je bil sprejet govor predsednice ameriške slovenske kat. ženske zveze gospe **Prislandove.** Govorili so nato še zastopniki raznih organizacij, na koncu pa so bile sprejete resolucije ter je bilo prvo zasedanje izseljenske zbornice zaključeno.

Upamo, da se bo sedaj začelo sistematično delo za naše izseljence, da bodo vsi ohranjeni našemu narodu.

Doma in po svetu

Nj. Vel. kraljica Marija je odpotovala v London, kjer bo ostala več časa.

V ponedeljek dopoldne sta bila sprejeta na dvorcu v Brdu v nastopni avdienci novi apostolski nuncij msgr. Ettore Felici in novi madžarski poslanik baron Jurij Bakacz Besenyi.

Novi češkoslovaški poslanik dr. Jaroslav Lipa je bil včeraj sprejet od Nj. Vis. kneza namestnika Pavla na Brdu v nastopni avdienci.

Znani angleški publicist Seton Watson, ki je zlasti za časa svetovne vojne krepko nastopil v korist avstrijskih Slovanov, je prišel v Zagreb, kjer bo obiskal razne politične voditelje.

Atenski guverner Kosta Kozias je prišel v Beograd, kjer je gost beograjskega župana Ilića.

Ljuba Davidović je bil te dni v Kragujevcu ter izjavil, da **pride v Beograd dr. Maček dne 20. julija** in da bo takrat velika konferenca zaupnikov vseh skupin beograjske združene opozicije.

Predsednik bolgarskega parlamenta Stojče Mošanov bo obiskal avgusta meseca Beograd in nato odpotoval na Bled.

Češkoslovaški, ameriški, francoski in novi madžarski poslanik so prišli na Bled.

Po zaključku proslave 20letnice Jugoslavije v Sv. Trojici je predsednik ptujske občine **dr. Remec** izročil **dr. Korošcu** v dar original sodne razsodbe, s katero je bil dr. Korošec obsojen l. 1901. od avstrijskega sodišča zaradi nekih nacionalnih člankov v »Slovenskem gospodarju«.

Poštno ministrstvo je pripravilo uredbo o avtomatizaciji telefonskega prometa in o načinu njegovega finansiranja. Avtomatične telefonske centrale se bodo postavile v Kranju, Celju, Skoplju, Osjeku, na Sušaku in v Petrovgradu. V to bo treba investirati okoli 100 milijonov din.

Vlada je izdala uredbo, s katero se popolnoma odpravlja 20% taksa na vstopnice za vse vaje in tekme naših viteških in športnih društev.

Ker je bil dosežen sporazum med zastopniki vseh zadružnih zvez v državi, je sklical predsednik Glavne zadružne zveze dr. Korošec za 1. september občni zbor zveze, na katerem se bodo prilagodila pravila Glavne zadružne zveze novemu zakonu o gospodarskih zadrugah.

Gasilska Zveza Jugoslavije šteje skupno 79.794 aktivnih in 68.619 podpornih članov, ki so organizirani v 2409 četah in te združene v 110 župah. Najbolj je organizirano gasilstvo v Sloveniji, kjer je 26 župa s skupno 953 četami, 30.394 aktivnimi in 16.542 podpornimi člani. Močno je razvito gasilstvo tudi v savski banovini.

Na iniciativo združenja trgovcev v Subotici je bila sklicana skupna konferenca vseh tamkajšnjih gospodarskih organizacij. Na predlog industrialca Rota je bilo sklenjeno, da se ustanovi stalna organizacija za prirejanje kulturnih in gospodarskih manifestacij. Tej organizaciji bi pripadale vse organizacije gospodarskih stanov.

Na Sušak je prišlo v ponedeljek okoli 2000 turistov, od katerih je bilo okoli 470 iz Češkoslovaške. Dosedaj v našem Primorju ni bilo mnogo tujcev.

Kulturni teden bodo priredili v Zagrebu od 28. avgusta do 4. septembra.

Vprašanje postavitve nove velike tvornice kablov še ni rešeno niti v glavnih vprašanjih. Najprej se bo ugotovila rentabilnost nove tovarne, kar se bo zgodilo v 2 do 3 mesecih. Ali se postavi tvornica z državnim kreditom ali pa prepusti ustanovitev zasebni iniciativi, še ni odločeno. Kakor poroča »Jug. Kurir«, je zelo verjetno, da se bo prepustila ta tvornica domačemu kapitalu.

»Beograjska tekstilna industrija« je zaključila lani z bilančno vsoto 80,2 milijona din (predlani 77,2 mil.). Dobiček znaša 317.229 din, dividenda se za l. 1937. ne bo izplačala.

Borski rudniki so lani v prvem polletju proizveli 18.864 ton bakra, letos pa 21.707 ton.

Zdravje angleškega kralja se je zboljšalo, vendar pa mora ostati še nekaj dni v sobi.

Nekateri angleški politiki so začeli akcijo, da bi se podelila **Noblova nagrada za mir** predsedniku češkoslovaške republike dr. **Benešu,** ker je letos rešil mir v Evropi.

Ameriški letalec Hughes je končal prvi del svojega poleta okoli sveta. Iz New Yorka do Pariza je potreboval samo 16 ur.

Ameriški letalec Hughes je ponoči odletel iz Pariza čez Berlin in Varšavo v Moskvo ter po 2-urnem odmoru naprej v Omsk. Iz Newyorka v Moskvo je prišel v neverjetnem času 33 ur.

Še letos bo izvedena elektrifikacija železniške proge Milano—Bologna—Ancona in proge Rim—Livorno—Pisa. S tem bo v Italiji elektrificiranih že 5100 kilometrov italijanskih železnic.

Kljub izjavi Gauleiterja Bürckela poročajo sedaj ameriški listi, da nemška vlada ne bo postavila Šušnika pred sodišče, ker bi proces proti Šušniku dal tujemu tisku priliko za nove napade na Nemčijo.

V Nemčiji je bilo zaregistriranih nad sto tisoč okuženj živine s slinavko. V juniju se je okuženost povečala.

Prebivalstvo Poznanja je izročilo gen. Sasnowskemu vojnega materiala v vrednosti 140 milijonov zlotov kot narodni dar prebivalstva.

Pristanišče v Valenciji so zopet bombardirala Francova letala ter so bili pri tem poškodovani tudi trije angleški parniki, belgijski opazovalec na angleškem parniku pa ranjen.

Število atentatov v Palestini stalno narašča. Arabci neprestano napadajo židovske naselbine. Tudi bombni atentati so na dnevnem redu. Vedno bolj pogostni so tudi napadi arabskih četnikov na angleške policiste.

Knjiga o III. vsedržavnem trgovskem kongresu v Ljubljani

ima več ko 140 strani ter obsega celotno poročilo o kongresu. V knjigi so objavljeni vsi referati dobesedno, večinoma pa dobesedno tudi vsa debata in ima tudi več slik.

Ta knjiga bo najlepši spomin na veliki in uspešni ljubljanski kongres ter si jo bo gotovo nabavil vsak zaveden trgovec. Cena knjige še ni določena, vendar pa bo **zelo** nizka.

Ker bo tiskano le omejeno število izvodov, naj si jo vsak takoj naroči pri Zvezi trg. združenj v Ljubljani. Naj tudi vsak sporoči, če hoče imeti knjigo vezano ali kartonirano.

Konkurzi - poravnave

Uveden je stečaj družbe **Brata Planinšek M. in K.** v Škocjanu pri Mokronogu. — Komisar starešina okraj. sodišča Franc Čoš; upravnik mase dr. Jos. Klepec, odvetnik. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Mokronogu bo dne 19. julija ob 10. uri, ugotovitveni narok 20. avgusta ob 10. Oglasitveni rok je do 6. avgusta.

Poravnalni postopek je uveden za tvrdko **Pipan & Co.,** kem. kom. družbo z o. z. v Ljubljani, Resljeva cesta. Sodnik F. Orožen od okrožnega sodišča, upravnik dr. Vlad. Ravnihar, odvetnik. — Narok za poravnavanje bo 6. avgusta ob 9. uri v sobi št. 124, rok za oglasitev je do 1. avgusta.

Končan je poravnalni postopek tvrdke **A. Šinkovec,** nasl. K. Soss, Mestni trg v Ljubljani.

Že v 24 urah barva, plestra in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

Radio Ljubljana

Četrtek, dne 14. julija. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Magistrov trio — 14.00: Napovedi — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Bunjevska književnost — 19.50: Deset minut zabave — 20.00: Wieniawski: Faust, plošče — 20.10: Slovenščina za Slovence (dr. R. Kolarič) — 20.30: Promenadni koncert iz Rog. Slatine — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Citraški duet (I. Kosi in V. Skok).

Petek, dne 15. julija. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Akademski pevski kvintet — 14.00: Napovedi — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Karakter in čast — 19.50: 10 minut za planince — 20.00: Musorgski: Rimski Korsakov (plošče) — 20.10: Ženska ura: Navodila za konserviranje sadja in zelenjave (ga. Simončič) — 20.30: Promenadni koncert iz Rog. Slatine — 22.00: Napovedi, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Izdajatelj »Konzorcij Trgovskega lista«, njegov predstavnik dr. Ivan Pless, urednik Aleksander Železnikar, tiska tiskarna »Merkur«, d. d., njen predstavnik Otmar Mihalek, vsi v Ljubljani